

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W PIONKACH
ZA 2021 ROK**

Pionki 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach.
3. Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach.
 - 3.1. Kadra Ośrodka.
 - 3.2. Praktyki i staże absolwenckie.
4. Kryteria uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.
5. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.
6. Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
 - 6.1. Świadczenia pieniężne na podstawie ustawy o pomocy społecznej.
 - 6.1.1. Zasiłek okresowych.
 - 6.1.2. Zasiłek celowy i specjalny celowych.
 - 6.1.3. Zasiłek stały.
 - 6.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.
 - 6.2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
 - 6.2.2. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej.
 - 6.2.3. Udzielenie schronienia.
 - 6.2.4. Praca socjalna.
 - 6.2.5. Pomoc osobom w kryzysie i osobom uzależnionym.
7. Wsparcie dla rodzin oraz rodzin z dziećmi.
 - 7.1. Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.
 - 7.1.1. Wspieranie rodziny.
 - 7.1.2. Asystent rodziny.
 - 7.1.3. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
 - 7.2. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.
 - 7.2.1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.
 - 7.2.2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka .
 - 7.2.3. Świadczenia opiekuńcze.

7.2.4. Świadczenie rodzicielskie.

7.3. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom ujawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.

7.3.1. Fundusz alimentacyjny.

7.3.2. Działania wobec dłużników alimentacyjnych.

7.4. Zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.

7.5. Realizacja Rządowego Programu „DOBRY START”.

7.6. Zadania wynikające z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.

7.7. Zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM” z dnia 4 listopada 2016 r.

7.8. Zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.

8. Realizacja programów i projektów na rzecz mieszkańców Gminy Pionki oraz osób korzystających z pomocy Ośrodka.

8.1. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023.

8.2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

8.3. Program Opieka 75 +

8.4. Programu „Wspieraj Seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów

8.5. Realizacja Rządowego programu „Czyste powietrze”.

8.6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pionki na lata 2018-2022.

8.7. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie pionki na lata 2020-2022

9. Zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.

9.1. Przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym

10. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach opiek zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.

11. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

12. Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.
13. Informacja finansowa z wykorzystania budżetu Ośrodka 2021r.
14. Inwestycje realizowane przez Ośrodek w 2021r.
15. Wykaz Uchwał 2021r.
16. Potrzeby w zakresie Pomocy Społecznej.

1. Wstęp

Podstawowe znaczenie w organizowaniu i świadczeniu pomocy społecznej na terenie gminy mają ośrodki pomocy społecznej, wchodzące w skład lokalnej administracji samorządowej. W gminie Pionki ośrodek pomocy społecznej jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc.

Pomoc może być przyznawana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa, jaką jest praca socjalna. Człowiek znajdujący się w sytuacji trudnej, podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym uzyskuje odpowiednią informację dotyczącą możliwości uzyskania pomocy oraz form i warunków jej otrzymania.

Podstawowym adresatem działań podejmowanych przez pomoc społeczną jest rodzina. Rodzina jest uznawana za najważniejszą mikrostrukturę społeczną, stanowiącą ważny element życia społecznego i ekonomicznego. Dlatego szczególne znaczenie przypisuje się pomocy oraz pracy socjalnej z rodziną doświadczającą takich negatywnych zjawisk jak: ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza czy niepełnosprawność. Pomoc rodzinie polega na uruchomieniu takich form wsparcia, by ich efektem była samodzielność ekonomiczna rodziny oraz niezależność w funkcjonowaniu społecznym. Aby oddziaływania naprawcze nakierowane na pomoc rodzinie były skuteczne konieczne jest wielopłaszczyznowe podejście do realizowanej pomocy. Poza wsparciem materialnym rodzina wymaga szeroko pojętej pracy socjalnej, pomocy specjalistycznej oraz oddziaływań mających na celu rozwijanie umiejętności społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystuje różnorodne formy wsparcia umożliwiające rodzinie prawidłowe realizowanie swoich funkcji. Realizowana jest praca socjalna, wsparcie psychologiczne, pomoc asystenta rodziny.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem.

Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są jednak zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających. Brak jakichkolwiek działań, nie wywiązywanie się z przyjętych zobowiązań świadczy o niskim zaangażowaniu w proces przezwyciężania swojej trudnej sytuacji życiowej, a w stosunku do osoby, która nie współdziała z organem pomocy społecznej organ zgodnie z art. 11 ust.2 ustawy o pomocy społecznej może podjąć odpowiednie kroki skutkujące odmową świadczenia.

2. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach, jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 roku w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna,
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ,
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
5. Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
6. Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 roku w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ,

7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego,
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
10. Ustawa z dnia 7 lipca 2017 roku o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin,
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych,
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
16. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
17. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny,
18. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
19. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2019 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego,
20. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku kodeks postępowania administracyjnego.

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach współpracuje z Urzędem Gminy, Radnymi, Sołtysami, KRUS – em, ZUS – em, Powiatowym Urzędem Pracy, Komendą Policji, szkołami, Sądami, placówkami ochrony zdrowia, Caritas w Radomiu, kuratorami sądowymi itp.

3. Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach.

3.1. Kadra Ośrodka.

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Organizację pracy oraz zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej określa Regulamin organizacyjny którego zapisy precyzują zadania poszczególnych działów i stanowisk w Ośrodku oraz hierarchię zarządzania. Funkcję pracodawcy w stosunku do zatrudnionych pracowników pełni Kierownik.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach wprowadzonym w dniu 30.04.2021r. strukturę organizacyjną Ośrodka tworzą następujące komórki organizacyjne:

1. Kierownik (1 etat)
2. Zastępca Kierownika (1 etat)
3. Dział Finansowo – Księgowy (3 etaty):
 - a) Główny Księgowy,
 - b) stanowisko ds. obsługi finansowo – księgowej,
 - c) stanowisko ds. obsługi płac.
4. Dział Organizacji i Kadr (2 etaty):
 - a) stanowisko ds. organizacji i kadr,
 - b) stanowisko sprzątaczk.
5. Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń (4 etaty):
 - a) Stanowisko pracownika socjalnego i starszego pracownika socjalnego.
6. Dział Usług Opiekuńczych (12 etatów):
 - a) stanowisko starszego pracownika socjalnego,
 - b) opiekunka środowiskowa,
 - c) opiekun w ośrodku pomocy społecznej.
7. Dział Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej (1 etat):
 - a) stanowisko asystent rodziny.
8. Dział Świadczeń Rodzinnych (3 etaty):
 - a) stanowisko ds. funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzinnych,

- b) stanowisko ds. świadczeń rodzinnych,
 - c) stanowisko ds. świadczenia wychowawczego.
9. Samodzielne stanowisko archiwisty i realizacji pomocy materialnej dla uczniów (1 etat).

Jednocześnie ośrodek w roku 2021 zatrudniał na umowę zlecenie psychologa klinicznego, informatyka, radcę prawnego oraz opiekunki środowiskowe.

Bardzo ważnym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach jest dążenie do wzrostu jakości świadczonych usług i skutecznie prowadzonych działań. Aby osiągnąć ten cel pracownicy Ośrodka muszą permanentnie doskonalić swój warsztat pracy, szczególnie umiejętności metodologiczne, społeczne, umiejętności związane ze stosowaniem wiedzy z zakresu prawa, podejmowania decyzji i szybkiej interwencji socjalnej, stosowania w praktyce wiedzy naukowej oraz umiejętność wykorzystania zdobyczy techniki podczas wykonywania pracy.

Aby sprostać stawianym przed nimi licznym wymaganiom oraz nie popaść w rutynę wykonywania obowiązków zawodowych pracownicy uczestniczyli w 2021r. w szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb. Szkolenia ukierunkowane były na doskonalenie warsztatu pracy, umiejętności interpersonalnych i społecznych, stosowania prawa w realizacji zadań jednostki, narzędzi w pracy z klientem pomocy społecznej, nowelizacji aktów prawnych.

Wspierając pracowników w zachowaniu, rozwijaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił pracownikom dostęp do literatury i czasopism, szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych w tym bezpłatnych lub dofinansowanych oraz do systemu informacji prawnej.

W roku 2021 pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach zatrudnieni na umowę o pracę podnosili swoje kwalifikacje uczestnicząc m. in. w szkoleniach pt.:

- 1., „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych”,
- 2., „Prawo pracy – zmiany, najnowsze orzecznictwo”,
- 3., „Zmiany w zatrudnieniu i wynagradzaniu pracowników socjalnych”,
- 4., „Czas pracy, zmiany, nowe interpretacje”,
- 5., „Ustawa o pomocy społecznej – zmiany prawne 2021 r.”,
- 6., „Dokumentacja systemu kontroli zarządczej”.
- 7., „Pomoc społeczna – nowelizacja ustawy , zmiany i opublikowane aktualności 2021”,

- 8., „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”,
- 9., „KPA po zmianach”,
- 10., „Kluby seniora – aktualizacja 2021”,
- 11., „Forum Pomocy Społecznej na Mazowszu”,
- 12., „Płatnik 10.02.002”,
- 13., „Zmiany w Karcie Dużej Rodziny”,
- 14., „Szkolenie dla Asystenta Rodziny”
- 15., „Organizacja i przyznawanie usług opiekuńczych i specjalistycznych po zmianach w 2021 z uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi”.

3.3. Praktyki i staże absolwenckie.

W 2021 roku w Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach umożliwił stażystom i praktykantom odbycie doskonalenia zawodowego w wybranych komórkach organizacyjnych Ośrodka. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach zawarł 3 umowy o odbycie praktyk zawodowych z uczelnią WSH Radom.

Praktykanci doskonalili swoje umiejętności zawodowe pod okiem opiekunów, realizując zadania służbowe na rzecz komórek organizacyjnych Ośrodka.

4. Kryteria uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej co 3 lata przeprowadza weryfikację ww. kryteriów dochodowych na podstawie wyników badania prognozy interwencji socjalnej.

W roku 2021 obowiązywały kryteria zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej 701,00 zł,
- dla osoby w rodzinie 528,00 zł.

Kolejna weryfikacja przypada na 2021 r. Według procedowanych zmian do ustawy o pomocy społecznej nowe kryteria mają obowiązywać od stycznia 2022 r.

O pomoc w formie dożywiania dzieci, gorącego posiłku dla dorosłych oraz pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole w domu” mogą starać się:

- osoby samotnie gospodarujące, których dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, tj. kwoty 1051,50 zł,
- osoby w rodzinie, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego dla osoby w rodzinie, tj. kwoty 792,00 zł.

5. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą świadczenia z pomocy społecznej są udzielane klientom na ich wniosek, wniosek przedstawiciela ustawowego danej osoby albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu

Na terenie Gminy Pionki z pomocy tut. Ośrodka korzystają osoby zamieszkałe we wsiach: Laski, Marcelów, Stoki, Jaśce, Kościuszków, Działki Suskowolskie, Sokoły, Płachty, Huta, Zadobrze, Jaroszki, Brzeziny, Poświętne, Januszno, Krasna Dąbrowa, Zalesie, Kamyk, Bieliny, Kolonka, Brzezinki, Wincentów, Tadeuszów, Czarna Kolonia, Czarna Wieś, Helenów, Sucha, Sucha Poduchowna, Augustów, Mireń, Sałki, Jedlnia, Jedlnia Kolonia, Karpówka, Adolfin, Żdżary, Suskowola.

Tabela poniżej przedstawia zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej powody przyznawania pomocy w latach 2019 – 2021 roku w tut. Ośrodku.

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1.	Ubóstwo	82	69	70	210	168	162
2.	Sieroctwo	0	1	0	0	4	0
3.	Bezdomność	0	3	3	0	5	5
4.	Wielodzietność	16	7	10	93	36	60
5.	Bezrobocie	98	69	76	289	197	212

6.	Niepełnosprawność	77	61	67	150	108	118
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	35	29	30	88	60	64
8.	Bezradność w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gosp. domowego	33	21	28	139	90	111
9.	Przemoc w rodzinie	3	3	5	14	15	22
10.	Alkoholizm	4	19	18	4	37	38
11.	Narkomania	1	1	1	1	4	4
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	14	5	8	21	9	12
13.	Zdarzenia losowe	0	3	7	0	8	24
14.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
15.	Kłęska żywiołowa i ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Przedstawione wyżej zestawienie wyraźnie wskazuje, że największymi problemami, z którymi borykają się rodziny zamieszkujące teren Gminy Pionki jest trudna sytuacja finansowa. Z powyższych problemów, z którymi borykają się rodziny, wynikają ich liczne dysfunkcje, które destabilizują prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Natomiast brak umiejętności pokonania trudności występujących bardzo często wynika z bezrobocia, ubóstwa, choroby czy uzależnienia.

Analiza danych za 2021 r., odnośnie dysfunkcji osób korzystających z pomocy społecznej, wyznacza priorytety w pracy z poszczególnymi kategoriami osób: niepełnosprawnymi i długotrwale lub ciężko chorymi, bezrobotnymi oraz z problemem alkoholowym. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że wiele osób i rodzin dotkniętych jest kilkoma z wyżej wymienionych dysfunkcji, co jeszcze bardziej utrudnia ich funkcjonowanie i warunki życia.

Bezrobocie, które jest jednym z dominujących problemów społecznych w naszej gminie, utrudnia lub uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin. Niski poziom kwalifikacji i wykształcenia podopiecznych Ośrodka, złe wzorce wyniesione z domu, bezradność oraz uzależnienia, decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy, a tym samym wymagających wsparcia.

Zatrudnienie jest poważnym problemem dla klientów Ośrodka z uwagi na nie tylko niskie kwalifikacje zawodowe, ale także z niechęci w podejmowaniu legalnej pracy, co spowodowane jest

prawdopodobnie obawą przed zajęciami komorniczymi. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka zwracają uwagę, że osoby takie najchętniej deklarują podejmowanie prac dorywczych w „szarej strefie”.

Równie poważnym problemem klientów pomocy społecznej staje się niepełnosprawność. Ze względów demograficznych (rosnąca liczba osób w wieku senioralnym) można zakładać, że wydatki na wsparcie starszych osób z niepełnosprawnością, którzy już teraz stanowią dużą grupę biorców różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej, będą systematycznie rosły. Pomoc dla osób z niepełnosprawnością, poza wsparciem finansowym, koncentruje się na pomocy niematerialnej. Osoby niesamodzielne z terenu gminy mogą korzystać z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środowiskowym domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Ponadto, w przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych – domach pomocy społecznej – w kolejnych latach będą wzrastać wydatki dotyczące opłat za pobyt w domach pomocy społecznej.

Rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących w danej rodzinie problemów. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie a udzielanie pomocy następuje po wnikliwym zbadaniu i ocenie sytuacji przez pracownika socjalnego oraz po zebraniu niezbędnych danych i informacji.

6. Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Podstawowym celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie pomocy.

Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do działań mających na celu usamodzielnienie się oraz integrację ze środowiskiem, choć w praktyce jest to bardzo trudne do osiągnięcia.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie przynajmniej jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową, wskazanych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz spełnienie ustawowego kryterium dochodowego.

W katalogu świadczeń finansowych Ośrodka znajdują się długookresowe świadczenia w formie zasiłku stałego. Krótkoterminowe świadczenia z pomocy społecznej to przede wszystkim zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz świadczenia pieniężne z wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, które zostaną omówione w oddzielnym rozdziale.

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach realizował niżej wymienione świadczenia.

6.1. Świadczenia pieniężne na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

6.1.1. Zasiłek okresowych.

Świadczenie to przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wypłata zasiłku okresowego jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, dotowanym z budżetu państwa.

Ponadto od 1 stycznia 2018 r. w związku z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej w okresie zawieszenia postępowania o przyznanie zasiłku stałego, na czas oczekiwania na wydanie orzeczenia o niepełnosprawności/niezdolności do pracy, przyznaje się zasiłek okresowy z urzędu w wysokości i na zasadach określonych w art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Ogółem wypłacono **62 świadczenia**, a wydatkowano kwotę **34 534,00 zł**. Środki finansowe pochodziły wyłącznie z dotacji celowej.

6.1.2. Zasiłek celowy i specjalny celowych.

Zasiłek celowy jest świadczeniem, którego wypłata należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów

zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Natomiast na podstawie art. 40 ust. 2 zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Szczególnie uzasadniony przypadek musi być na tyle wyrazisty i odbiegający od sytuacji innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji, że uzasadnia przyznanie pomocy z uwagi na okazjonalność, nadzwyczajność występującego zdarzenia, które jest na tyle dotkliwe w skutkach i tak daleko ingerujące w sytuację życiową danej osoby, że nie jest ona sama w stanie jej pokonać, nawet przy uwzględnieniu możliwości ludzkiej zapobiegliwości. Jest to taka sytuacja życiowa osoby lub rodziny, która ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że aż tak drastyczne, tak dotkliwe w skutkach i tak daleko ingerujące w plany życiowe zdarzenia nie należą do zdarzeń codziennych ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych. Są to zdarzenia występujące zupełnie okazjonalnie, wymagające wielu niefortunnych zbiegów wydarzeń, wykraczające poza możliwości ludzkiej zapobiegliwości.

W roku 2021 Ośrodek przyznał zasiłki celowe 104 rodzinom czyli dla 317 osób, na łączną kwotę **31 315,00 zł** w tym zasiłki celowe specjalne dla 5 rodzin na kwotę **1 400,00 zł**.

6.1.3. Zasiłek stały.

Jest to świadczenia wypłacane regularnie co miesiąc osobom, które ze względu na stan zdrowia (znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności) lub wiek nie mogą podjąć pracy zarobkowej, a ich posiadany dochód jest niższy od odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Wypłata zasiłków stałych należy do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa.

W 2020 i 2021 r. w związku z sytuacją epidemiologiczną dotyczącą COVID-19 osobom pobierającym zasiłek stały, którym po dniu 31 marca 2020 r. upłynęła ważność orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostały z urzędu wydane decyzje administracyjne przedłużające prawo do

świadczenia na okres nie dłuższy niż 60 dni od dnia odwołania stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Natomiast w przypadku osób, którym ważność orzeczenia skończyła się przed dniem 31 marca 2020 r. otrzymały one takie decyzje pod warunkiem złożenia w okresie ważności dotychczasowego orzeczenia kolejnego wniosku o wydanie nowego orzeczenia.

W roku 2021 Ośrodek wypłacał zasiłki stałe dla 57 osób (z których 50 osób to osoby samotne natomiast 7 osób to osoby w rodzinach) tj. 573 świadczenia na kwotę **323 520,00 zł**. Środki finansowe pochodziły z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego.

6.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

6.2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w celu zapewnienia osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc w formie usług opiekuńczych w domu podopiecznego świadczą opiekunki zatrudnione w tut. Ośrodku. w ramach umowy o pracę oraz umowy zlecenie.

W 2021 r. pomoc obejmowała:

- a) pomoc w dokonywaniu zakupów,
- b) pomoc w wykupywaniu leków,
- c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (opłaty rachunków),
- d) zgłaszanie wizyt domowych lekarza rodzinnego, pielęgniarki środowiskowej,
- e) pomoc w toalecie, kąpaniu i załatwianiu potrzeb fizjologicznych,
- f) donoszenie obiadów z domów dziennego pobytu lub pomoc w przygotowaniu posiłków,
- g) dbałość o prawidłowe relacje rodzinne i sąsiedzkie,
- h) pomoc w bieżącym sprzątaniu.

Usługi opiekuńcze w roku 2021 zostały przyznane dla 33 osób. W związku, z powyższym w 2021 roku tytułu realizacji usług opiekuńczych dla mieszkańców Gminy Pionki zostały poniesione koszty w łącznej wysokości **576 853,00 zł**. Osoby korzystające z pomocy w formie usług opiekuńczych

ponoszą opłatę za świadczoną pomoc w zależności od posiadanego dochodu, koszt uzyskany z realizacji zadania wynosi **70 039,48 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone są przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: psychologa, pedagoga, pielęgniarki, opiekunki środowiskowej, fizjoterapeuty lub innego zawodu pozwalającego świadczyć te usługi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są w następujących formach:

- a) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, m. in. kształtowanie
- b) umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania oraz pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- c) pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia,
- d) pomoc mieszkaniową, w tym pomoc w załatwianiu spraw mieszkaniowych, kształtowaniu właściwych relacji z sąsiadami i gospodarzem domu,
- e) w wyjątkowych przypadkach rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- f) w wyjątkowych przypadkach zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno - wychowawczych jeśli nie mają ich zapewnionych poprzez inne służby.
- g) integracji sensorycznej, trening umiejętności społecznych.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gminy Pionki w roku 2021 skorzystało 8 osób. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby, które finansowane są ze środków przekazywanych przez Wojewodę. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są przez 2 wykwalifikowane opiekunki środowiskowe. Łączna kwota wydatkowanych środków to **106 900,00 zł**. Osoby korzystające z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ponoszą opłatę za świadczoną pomoc

w zależności od posiadanego dochodu, koszt uzyskany z realizacji zadania **wynosi 16 432.36 zł.** i jest przekazywany do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są odpłatne w zależności od statusu rodziny i dochodu klienta. Zasady ponoszenia odpłatności w 2021 r. określała Uchwała nr XXVIII/146/2017 z dnia 28 marca 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ustaleń Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie analizy kosztów realizacji tego zadania, cena jednej godziny usług roku 2021 wynosiła 31,50 zł.

6.2.2. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy np. w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej.

Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Ponoszą one odpłatność w zależności od wysokości posiadanego dochodu (nie więcej niż 70% uzyskiwanego dochodu). Pozostałą kwotę do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi a następnie gmina, która skierowała osobę do domu pomocy społecznej.

W 2021 roku z usług domów pomocy społecznej korzystało 8 osób na łączną kwotę w wysokości **298 775,80 zł.** Należy zaznaczyć, że rodziny osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej ponoszą częściową odpłatność za pobyt członka rodziny w Domu Pomocy Społecznej i tak w 2021 roku z tego tytułu uzyskany był dochód w łącznej wysokości **9 640,00 zł.** Biorąc pod uwagę

zmiany demograficzne społeczeństwa (tj. starzenie się społeczeństwa) oraz wzrost liczby osób starszych lub niepełnosprawnych, które nie mogą otrzymać wsparcia ze strony rodziny, a z uwagi na wiek nie są w stanie funkcjonować samodzielnie w środowisku, zauważa się tendencję wzrostową zapotrzebowania na tę formę pomocy.

6.2.3. Udzielenie schronienia.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, do obowiązkowych zadań własnych gminy należy udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku i niezbędnej odzieży osobom tego pozbawionym. Pomocy udziela gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach finansował pobyt w Schronisku dla bezdomnych w Radomiu łącznie dla 4 osób.

Łączna kwota wydatkowanych środków **13 792,00 zł.**

6.2.4. Praca socjalna.

Jednym z głównych świadczeń nie pieniężnych, realizowanych przez Ośrodek jest praca socjalna. Praca socjalna, świadczona jest na rzecz osób i rodzin, które ma na celu wzmocnienie ich kompetencji społecznych oraz poprawę funkcjonowania w środowisku lokalnym. Prowadzona jest w celu wzmocnienia aktywności oraz samodzielności klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz społeczności lokalnych.

Krąg odbiorców jest bardzo szeroki, gdyż praca socjalna świadczona jest niezależnie od sytuacji dochodowej rodziny, a pomoc taką otrzymuje każda rodzina, która zgłasza takie oczekiwania. Nasi główni partnerzy to: Urząd Gminy, Radni, Sołtysi, Urząd Wojewódzki – Wydział Polityki Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Powiatowy Zespół Orzekający o Stopniu Niepełnosprawności, Komisariat Policji, Powiatowy Urząd Pracy, Sąd Rejonowy i Okręgowy, KRUS, ZUS, personel Służby Zdrowia, Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, Szkoły itp.

Ponadto pracownicy socjalni tut. Ośrodka przeprowadzali wywiady środowiskowe i wydawali opinie na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądów, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

W 2021 roku pracownicy socjalni zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wykonywali działania z zakresu pracy socjalnej, które prowadzili w stosunku do 125 rodzin, a dla 40 rodzin prowadzona była tylko i wyłącznie praca socjalna potwierdzona dokumentacją w formie notatek służbowych oraz innych dokumentów. Dotyczyły one głównie rozwiązywania problemów bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo - wychowawczych, zaniedbań w zakresie leczenia, konfliktów rodzinnych, przemocy. Szczególnym utrudnieniem dla pracownika socjalnego jest prowadzenie pracy socjalnej z osobą chorą psychicznie lub zaburzoną psychicznie.

Wszystkie te działania często są prowadzone przy współpracy policji, kuratora, pedagoga, lekarzy, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Praca socjalna w roku 2021 obejmowała również:

- a) Informowanie podopiecznych o tym, gdzie należy starać się o wydanie nowego dowodu osobistego. W razie konieczności dostarczenie niezbędnego wniosku o dowód osobisty.
- b) Wytypowanie osób bezrobotnych z terenu Gminy Pionki oraz zrekrutowanie ich do prac społecznie- użytecznych. W razie konieczności spisywanie kontraktu socjalnego. Współpraca z Filą Powiatowego Urzędu Pracy w Pionkach. Przez cały okres trwania prac społecznie – użytecznych kontrolowanie obecności i sposobu realizowania powierzonych obowiązków. Stały kontakt z placówkami, w których realizowane są prace społecznie- użyteczne.
- c) Podejmowanie działań interwencyjnych w sprawie zaniedbywania obowiązków rodzicielskich. Przyznawanie asystenta rodziny, współpraca z Kuratorami Sądowymi oraz Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich. W sytuacji przyznawania asystenta rodziny dopełnienie niezbędnych formalności do możliwości współpracy tj. wywiad środowiskowy, zgoda rodziny na przyznanie asystenta rodziny. Motywowanie rodziny do podjęcia współpracy, opracowanie planu pracy z rodziną we współpracy z asystentem, wprowadzenie asystenta w środowisko. W razie konieczności prowadzenie interwencji z asystentem rodziny w miejscu zamieszkania rodziny.
- d) Udział w programie „SZLACHETNA PACZKA”. Typowanie rodzin, współpraca z wolontariuszami.
- e) Udzielenie pomocy rzeczowej w postaci przekazaniu ubrań, rzeczy codziennego użytku oraz pościeli osobom najbardziej potrzebującym.
- f) Wydawanie wniosków do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Udzielenie niezbędnych informacji o dokumentach, które należy skompletować. Poinformowanie o zasadności ubiegania się o wydanie orzeczenia (uświadomienie o możliwości skorzystania ze zniżek na bilety

komunikacji miejskiej, krótszy czas pracy, ewentualnie w konkretnych przypadkach i spełnieniu kryteriów zgodnie z ustawą o pomocy społecznej- zasiłek stały).

g) W uzasadnionych przypadkach proponowanie skorzystania z Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Problemów Alkoholowych. Ustalenie terminu i poinformowanie podopiecznego o wizycie. Dopełnienie formalności administracyjnych (RODO, lista obecności, wnioski o wizytę złożony przez podopiecznego).

h) Organizowanie pracy socjalnej w terenie szczególnie dla podopiecznych przewlekle chorych, osób starszych tj. zakup art. żywnościowych i chemii. Stała współpraca z sołtysami na terenie gminy Pionki.

i) Kompletowanie dokumentów do Domu Pomocy Społecznej lub Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego. Ustalanie miejsca skierowania oraz terminu przewiezienia podopiecznego. Stała współpraca ze Starostwem Powiatowym i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

j) Współpraca z pracownikami oświaty tj. dyrektorami szkół, nauczycielami oraz pedagogami.

k) Współpraca z policjantami dzielnicowymi z Komisariatu Policji w Pionkach w ramach prowadzenia procedur Niebieskiej Karty. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej karty.

l) Współpraca z służbą zdrowia tj. załatwianie formalności dotyczących umawiania wizyt domowych u podopiecznego, wypełnianie dokumentów do Domów Pomocy Społecznej czy ZOL,

m) Realizacja Programu Operacyjnego tj. dostarczanie paczek do miejsca zamieszkania,

n) Realizacja Programu „Wspieraj Seniora”,

o) Interwencja kryzysowa w sytuacji pożaru, pomoc rzeczowa pogorzelcom, motywowanie społeczności lokalnej,

p) Dostarczanie źródła ogrzewania osobom starszym będącym na kwarantannie, izolacji, współpraca z ośrodkiem zdrowia,

q) Wydawanie maseczek chirurgicznych mieszkańcom gminy Pionki,

r) Kwalifikacja dzieci wyjazdu pod hasłem „Pogodne lato” we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu,

s) Kierowanie domniemyanych ofiar przemocy do Funduszu Sprawiedliwości.

6.2.5. Pomoc osobom w kryzysie i osobom uzależnionym.

Jednym z zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach jako instytucji pomocowej jest wsparcie osób i rodzin w sytuacji kryzysu. W związku z nagłymi zdarzeniami, takimi

jak np.: nagła utrata zdrowia, utrata sprawności, śmierć osoby bliskiej, ale również w związku ze zjawiskami w negatywny sposób oddziałującymi na funkcjonowanie osób i rodzin, takimi jak: alkoholizm w rodzinie, bezradność wychowawcza czy przemoc w rodzinie, udzielana jest pomoc specjalistyczna.

W 2021 r. klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach korzystali z pomocy specjalistów, która dotyczyła pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formie porad. Pomoc Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach procedur Niebieskiej Karty.

7. Wsparcie dla rodzin oraz rodzin z dziećmi.

7.1. Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

W związku z obowiązkiem wynikającym z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XIX/99/2020 Rady Gminy w Pionkach z dnia 25 maja 2020 r. przyjęto 3 letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pionki na lata 2020-2022. Przygotowany program zawiera krótki opis rodzin, które wymagają wsparcia z terenie gminy Pionki, cele, zadania oraz spodziewane wynikające efekty podjętych działań.

7.1.1. Wspieranie rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej to jedno z zadań priorytetowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach. Obejmuje ono planowe działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Mając na uwadze powyższą ustawę, tut. Ośrodek wykonuje następujące zadania:

- a) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem,
- b) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- c) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- d) realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny,

e) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych,

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie polegające w szczególności na:

a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,

b) wzmacnianiu roli i funkcji rodziny,

c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie,

d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,

e) pomocy w integracji rodziny,

f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,

7.1.2. Asystent rodziny.

Instytucję asystenta rodziny powołano w 2012 roku ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Wsparcie asystenta rodziny najczęściej kierowane jest do rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi zabranie dzieci.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik ośrodka pomocy społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy. Współpraca z rodziną jest długofalowa, zależna od potrzeb rodziny.

Zgodnie z w./wym. ustawą tut. Ośrodek od maja 2012 roku zatrudnia asystenta rodziny, którego wynagrodzenie finansowane było ze środków własnych gminy oraz dotacji celowej Wojewody. Całkowity koszt to **50 468 ,53 zł** ze środków własnych gminy.

Asystent rodziny przy współpracy z pracownikami socjalnymi udzielił wsparcia 15 rodzinom z terenu gminy, w których wychowywało się 32 dzieci. Działania asystenta były skierowane do rodzin, które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Głównym celem działań podejmowanych przez asystenta rodziny była:

- a) analiza sytuacji rodziny oraz środowiska rodzinnego,
- b) analiza przyczyn kryzysu w rodzinie,
- c) wspieranie rodziny,
- d) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- e) rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- f) pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- g) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- h) pomoc w integracji rodziny,
- i) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

7.1.3. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady oraz formy pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się oraz wzajemnie powiązane. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Piastowana jest zazwyczaj w formie:

- rodzinnej – są to rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe;
- instytucjonalnej – są to placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W roku 2021 Gminny Ośrodek

Pomocy Społecznej w Pionkach współfinansował pobyt 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych na kwotę **39 253,00 zł**.

Wszystkie dzieci przebywają w pieczy zastępczej zgodnie postanowieniem Sądu. Nie było przypadków odbierania dzieci przez pracowników socjalnych w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia. W 2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczone 1 dziecko oraz jedno dziecko zostało przeniesione z instytucjonalnej pieczy zastępczej do rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2021 roku troje dzieci uzyskało pełnoletność i opuściło pieczę zastępczą w tym dwoje pozostało w rodzinach spokrewnionych.

7.2. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.

Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych koncentrują się przede wszystkim na wsparciu rodzin o niskich dochodach, osób niepełnosprawnych i starszych. Uzyskana pomoc powinna przynajmniej częściowo zaspokoić potrzeby życiowe takie jak leczenie, rehabilitację oraz edukację, dlatego formy pomocy są zróżnicowane i wymagają spełnienia określonych warunków.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. Becikowe),
- c) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- d) świadczenie rodzicielskie.

Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych.

7.2.1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.

Prawo do pobierania zasiłku rodzinnego przysługiwało rodzicom, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się, jeżeli dochód w rodzinie w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 674,00 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności dochód nie mógł przekraczać kwoty 764,00 zł. Zasiłek rodzinny przysługuje:

- na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia w wysokości 95,00 zł,
- na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia w wysokości 124,00 zł,

– na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia w wysokości 135,00 zł.

Tabela **Realizacja zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w 2021 r.**

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny	6873	766664,1

Do zasiłków rodzinnych przysługują dodatki z tytułu:

- a) urodzenia dziecka (w wysokości 1.000,00 zł, przysługiwał jednorazowo, wypłacany do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia),
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (w wysokości 400,00 zł, przysługiwało osobie uprawnionej do urlopu wychowawczego na okres 24, 36 lub 72 miesięcy kalendarzowych),
- c) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na dziecko, ale nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci (273,00 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego, ale nie więcej niż 546,00 zł na wszystkie dzieci),
- d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (w wysokości 90,00 zł na dziecko do 5 roku życia, 110,00 zł – powyżej 5 roku życia dziecka do ukończenia 24 roku życia dziecka),
- e) rozpoczęcia roku szkolnego (w wysokości 100,00 zł, przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego w tzw. „zerówce”),
- f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w wysokości 69,00 zł na dojazd do szkoły lub 113,00 zł na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły),
- g) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (w wysokości 95,00 zł na trzecie i każde kolejne dziecko w rodzinie uprawnione do zasiłku rodzinnego).

Uprawnienia do ww. dodatków są ściśle skorelowane z uprawnieniami do zasiłku rodzinnego co oznacza, że przyznawane były tym osobom, które miały prawo do zasiłku rodzinnego i tylko na dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. W kolejnej tabeli ujęto szczegółowe dane dotyczące dodatków do zasiłków rodzinnych.

Tabela **Wyplata dodatków do zasiłków rodzinnych w 2021 r.**

Rodzaj dodatku do zasiłku rodzinnego	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota w zł
urodzenie dziecka	17	17 000
opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	184	70 125,14
samotne wychowywanie dziecka	343	66 999
kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	326	34 102,65
rozpoczęcie roku szkolnego	432	40 124,06
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	434	94 074,81
wychowywanie dzieci w rodzinie wielodzietnej	1 039	94 371,81

7.2.2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka .

W 2021 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługiwała jednorazowa zapomoga (tzw. becikowe) w wysokości 1.000,00 zł. Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie

12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Prawo do pobierania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwało matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód w rodzinie w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922,00 zł.

Tabela Realizacja jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w 2021 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe)	56	56 000

7.2.3. Świadczenia opiekuńcze.

W 2021 r. do świadczeń opiekuńczych należały:

- zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł miesięcznie – przysługiwał niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia lub osobie, która ukończyła 75 lat,

- świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1.830,00 zł miesięcznie – przysługiwało rodzicom dziecka, innym osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- specjalny zasiłek opiekuńczy w wysokości 620,00 zł miesięcznie – przysługiwał osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny (niespełniającym warunków do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów, które świadczenie to dotychczas otrzymywały). Od 1 stycznia 2015 r. zmieniły się jednak przepisy i o zasiłek mogą się starać nie tylko

osoby, które w celu sprawowania opieki zrezygnowały z pracy, ale także te, które z powodu sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną w ogóle nie podjęły zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Ponadto od 2015 r. o specjalny zasiłek opiekuńczy mogą ubiegać się również rolnicy, ich małżonkowie i domownicy. Specjalny zasiłek opiekuńczy zostaje przyznany, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. 764,00 zł.

Tabela Realizacja świadczeń opiekuńczych w 2021 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłek pielęgnacyjny	913	412 902
Świadczenie pielęgnacyjne	621	1 216 723
Specjalny zasiłek opiekuńczy	189	116 582

7.2.4. Świadczenie rodzicielskie.

Dnia 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa wprowadziła świadczenie rodzicielskie przysługujące osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje w kwocie 1.000,00 zł, a w przypadku urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu, lub w okresie przedłużenia zasiłku dla bezrobotnych świadczenie rodzicielskie przysługiwało jednemu z rodziców w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez okres 52 tygodni po urodzeniu dziecka, a w przypadku wieloraczków okres ten ulega wydłużeniu maksymalnie do 71 tygodni.

Tabela **Realizacja świadczenia rodzicielskiego w 2021 r.**

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie rodzicielskie	257	213 510

7.3. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.

Dnia 1 października 2008 r. w życie weszła ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zgodnie z którą osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest:

- dziecko do ukończenia 18 roku życia,
- dziecko do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, które ma zasądzone od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd alimenty, jeżeli egzekucja tych alimentów jest bezskuteczna.

7.3.1. Fundusz alimentacyjny.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej natomiast nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Świadczenia te przysługują zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego stała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuacji nauki w szkole lub szkole wyższej,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł.

Świadczenia wypłacane są w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

W 2021 roku wypłacono 461 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 27 wierzycielek (rodzin) w łącznej kwocie **181 994,43 zł**.

7.3.2. Działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Tutejszy Ośrodek w 2021 roku prowadził działania wobec 62 dłużników alimentacyjnych, z czego:

- 42 dłużników zamieszkuje na terenie gminy Pionki,
- 19 dłużników zamieszkuje poza gminą Pionki,
- 1 dłużnik prawdopodobnie mieszka za granicą.

Wobec powyższych dłużników alimentacyjnych prowadzone były następujące działania:

- a)uzyskane informacje z wywiadów alimentacyjnych oraz oświadczeń majątkowych mające wpływ na egzekucję zasądzonych alimentów przekazano komornikowi sądowemu – w przypadku 24 dłużników,
- b)przeprowadzone wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe – 24 wywiady,
- c)skierowano wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego zamieszkującego na terenie innej gminy – w przypadku 19 dłużników,
- d)zobowiązano dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy – w przypadku 9 dłużników,
- e)zwrócono się z wnioskiem do urzędu pracy o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego – w przypadku 16 dłużników,
- f)złożono wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego – w przypadku 2 dłużników,
- g)skierowano wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego – w przypadku 2 dłużników,
- h)liczba podjętych działań, które w ciągu całego roku doprowadziły do wzrostu ściągальności należności od dłużników alimentacyjnych – w przypadku 4 dłużników,

- i) wszczęcia postępowań dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – dla 2 dłużników alimentacyjnych,
- j) wydanie decyzji o uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – dla 3 dłużników alimentacyjnych,
- k) raz w miesiącu są przekazywane zobowiązania dłużników alimentacyjnych do 5 biur informacji gospodarczej.

Ściągalność kwot z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dłużników alimentacyjnych w 2021r wyniosła **92 984,54 zł** tj. 51% czyli poziom ściągalności w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększył się o 21%.

7.4. Zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.

Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Z pomocy korzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18-tego roku życia. Od 1 lipca 2019 roku Program "Rodzina 500+" przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodu przypadającego na jednego członka rodziny do ukończenia 18 go roku życia przez dziecko. Obsługa oraz wypłata tego świadczenia prowadzona jest w tut. Ośrodku.

W 2021 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach przyjęli 1229 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy 2021/2022. Na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2021 roku zostało wydanych 1141 informacji. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował także 44 informacji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Ogółem liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w roku 2021 wynosi: 20 864 w łącznej kwocie **10 323 865,96 zł**.

7.5. Zadania wynikające z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.

Dnia 4 kwietnia 2014 r. weszła w życie ustawa określająca warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

W 2021r. zasiłek dla opiekuna przysługiwał w kwocie 14 880 zł .

7.6. Zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM” z dnia 4 listopada 2016 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach realizuje również świadczenie „Za życiem”, które jest przyznawane oraz wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2020r. poz. 1329 ze zm.). Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód w kwocie 4 000,00 złotych. Na podstawie tej ustawy rodziny otrzymują wsparcie w postaci jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Fakt ten potwierdza lekarz ubezpieczenia zdrowotnego posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Świadczenie przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

7.7. Zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej rodziny Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci lub rodzicom, którzy mieli lub mają na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do 25 roku życia kontynuujące naukę. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Od 16 czerwca 2014 roku tut. Ośrodek przyznaje i wydaje Karty Dużej rodziny. W 2021 roku zostało złożonych 45 wniosków i wydano 111 kart dużej rodziny (tradycyjnych) i 979 kart elektronicznych. **Łącznie zostało wydatkowane 515,28 zł.**

8. Realizacja programów i projektów na rzecz mieszkańców Gminy Pionki oraz osób korzystających z pomocy Ośrodka.

8.1. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023.

Na terenie Gminy dożywianie dzieci w placówkach oświatowych odbywa się w formie jednego gorącego posiłku w okresie dni nauki w szkole. Dożywianie realizowane było w ramach programu **"Posilek w szkole i w domu na lata 2019 – 2023"**(Uchwała NR III/17/2018 z dnia 20 grudnia 2018r.). Jego celem jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym. Na realizację programu przeznaczono ogółem **102 739,00 zł**, z czego środki własne gminy wynosiły **20 819,00 zł**, a dotacja z budżetu państwa **81 920,00 zł**.

Środki wydatkowano następująco:

- a) posiłki dla dzieci i osób dorosłych – na łączną kwotę **23 059,00 zł**, dożywianiem zostało objętych 53 osób (w tym 11 osób dorosłych) z 52 rodzin,
- b) celowe na żywność – 80 rodzin na kwotę **79 680,00 zł**

Posiłki dla dzieci i młodzieży były spożywane do marca 2020 roku w 7 szkołach, jednakże z powodu wprowadzenia przez Ministra Zdrowia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS – CoV – 2 i wprowadzenia nauczania zdalnego od **marca 2020** roku tut. Ośrodek wypłacał świadczenia w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

8.2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Bankiem Żywności w Radomiu realizował w roku 2021 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Podprogram 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem było udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek. Pomocą żywnościową były objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji żywnościowej, których kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosiło 1542,20 zł i 1161,60 zł dla osoby w rodzinie.

Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze, m.in. produkty warzywne i owocowe, produkty skrobiowe, produkty mleczne, produkty mięsne, cukier, tłuszcze, czy dania

gotowe. Pomoc żywnościowa trafiła do 322 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy OPS wydali 14 ton 559 kg żywności, 1404 paczek żywnościowych. Paczki żywnościowe wydawano w Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnej.

W ramach Podprogramu 2020 dla 322 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono 5 warsztatów edukacyjnych na temat ekonomicznego dysponowania żywnością, warsztaty żywieniowo-dietetyczne, warsztaty kulinarne, warsztaty o niemarnowaniu żywności i warsztaty w formie wydawniczej.

8.3. Program Opieka 75 +

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach realizuje program „Opieka 75 +”, który umożliwia uzyskanie wsparcia finansowego przez gminy w zakresie realizacji zadania o charakterze obowiązkowym, określonym w art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej ze środków budżetu państwa na świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, jeżeli dane świadczenie jest realizowane samodzielnie (przez pracowników ośrodków pomocy społecznej, urzędów gmin lub innych gminnych jednostek organizacyjnych) bądź poprzez spółdzielnie socjalne osób prawnych, których założycielami są jednostki samorządu terytorialnego. Podstawowym celem tego programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla osób powyżej 75 roku życia.

W 2021 roku rzeczywista liczba osób, którym wydano decyzję przyznającą na usługi opiekuńcze z programu „Opieka 75+” wynosi **9**. Natomiast łączna kwota środków wydatkowanych na realizację usług wynosi **36 818,72 zł**.

8.4. Programu „Wspieraj Seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów

W dniu 16 listopada 2020 roku zarządzeniem NR 7/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach został wprowadzony regulamin realizacji programu „Wspieraj Seniora”. Program zakłada pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo.

Program „Wspieraj Seniora” w 2021 roku realizowany był w tut. Ośrodku do 31 grudnia 2021r. Z programu skorzystała 1 osoba powyżej 70 roku życia, która nie miała możliwości za pośrednictwem

rodziny lub innym sposobem zapewnić sobie dostarczenie niezbędnych artykułów spożywczych, lekarstw oraz środków higienicznych.

Pomoc w formie zakupów niezbędnych artykułów żywnościowych i środków czystości okazała się nieodzowną pomocą, która w dużej mierze pozwoliła na ograniczenie przemieszczania się osobie znajdującej się w największej grupie ryzyka zakażenia koronawirusem. Powodem zmniejszonego zainteresowania tą formą pomocy mogło być spowszednienie sytuacji potencjalnego zagrożenia zakażenia koronawirusem i wprowadzenie w Polsce szczepionek przeciwko koronawirusowi.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” pracownicy socjalni kontaktowali się z sołtysami sołectw gminy Pionki. Celem rozmów było dotarcie do jak największej liczby mieszkańców, a szczególnie do tych osób, które spełniają kryteria do otrzymania pomocy zgodnie z założeniami programu. Informacje o programie rozpowszechnione były także w Biuletynie Informacji Publicznej naszej placówki.

8.5. Realizacja Rządowego programu „Czyste powietrze”.

„Czyste Powietrze” to pierwszy ogólnopolski rządowy program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Jego najważniejszym celem jest ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji, które powstają na skutek ogrzewania domów słabej jakości paliwem w przestarzałych domowych piecach oraz poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania oraz beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

Na podstawie art. 411 ust. 10r ustawy prawo ochrony środowiska Wójt Gminy Pionki w dniu 23 listopad 2020 roku upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań związanych z rozpatrywaniem wniosków o wydanie zaświadczenia dotyczącego wysokości uzyskanych dochodach przez wnioskodawcę zamieszkującego na terenie Gminy Pionki, który zamierza złożyć wniosek o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. W roku 2021 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach wydał 20 zaświadczeń o wysokości uzyskanych dochodów.

8.6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pionki na lata 2018-2022.

Rada Gminy Pionki w dniu 29 stycznia 2018 roku zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym przyjęła uchwałę nr XXXVII/203/2018 w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz obrony ofiar w rodzinie w Gminie Pionki na lata 2018 – 2022.

Program Przeciwdziałania Przemocy w gminie Pionki ma charakter długotrwały z uwagi na objęty okres. Jednakże należy nadmienić, że w uzasadnionych przypadkach będzie on modyfikowany oraz udoskonalany.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Pionki, który będzie realizowany poprzez realizację celów szczegółowych jakie zostały wyznaczone przez tut. Ośrodek tj:

- a) ilościowe diagnozowanie rozmiarów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pionki,
- b) udzielanie specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- c) permanentne szkolenie instytucji i służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- d) ciągle podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach,
- e) wzmożenie działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy.

Diagnozę dotyczącą występowania wielkości przemocy na terenie Gminy Pionki zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny (zespół składający się z przedstawicieli służb i instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie), który jest odpowiedzialny również za monitorowanie programu.

8.7. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pionki na lata 2020-2022

W związku z obowiązkiem wynikającym z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XIX/99/2020 Rady Gminy w Pionkach z dnia 25 maja 2020 r. przyjęto 3 letni **Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pionki na lata 2020-2022**. Przygotowany program zawiera krótki opis rodzin, które wymagają wsparcia z terenie gminy Pionki, cele, zadania oraz spodziewane wynikające efekty podjętych działań.

Przedstawiony program jest dokumentem, który jest zbiorem planowanych i prowadzonych działań wobec rodzin do 2022 roku. Podstawowym zadaniem programu jest wspieranie rodzin we wszystkich fazach rozwoju, a szczególnie w sytuacjach sprawiających trudności życiowe oraz zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Również dość ważnym celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci oraz rodziny czy odbudowa więzi rodzinnych poprzez właściwą diagnozę i prowadzenie monitoringu właściwe określenie skali potrzeb oraz problemów rodziny.

Wszystkie wprowadzone działania przez ośrodek mają na celu zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz występowaniu dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby mogła samodzielnie we właściwy sposób zmierzyć się z występującymi problemami.

9. Zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.

9.1. Przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty oraz uchwałą nr XXIX/191/2013 Rady Gminy z dnia 10 lipca 2013 roku w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Pionki Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w formie pomocy materialnej dla uczniów.

W 2021 roku tut. Ośrodek przyznał i wypłacił stypendia dla **156 uczniów** i zasiłki szkolne (8 uczniów) na łączną kwotę **98 336,00 zł** w tym środki z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego tj. 78 668,80 zł i środki własne gminy 19 667,20 zł.

10. Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym, termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenia opieki zdrowotnej są w całości finansowane ze środków publicznych.

W 2021 roku pracownicy tut. Ośrodka przeprowadzili łącznie 8 wywiadów środowiskowych dotyczących ustalania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym 5 spraw zostało rozpatrzonych pozytywnie, natomiast 3 sprawy zostały umorzone w związku z samodzielnym uregulowaniem kosztów leczenia, bądź posiadania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej.

11. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wielkością występowania przemocy na terenie Gminy Pionki zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest koordynowanie i integracja działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie ;
6. ocena i weryfikacja prowadzonych działań, w tym grup roboczych;
7. omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół;
8. prowadzenie pełnej dokumentacji z prac Zespołu tj: protokoły posiedzeń, sprawozdania z realizacji działań, wnioski itp.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupy Robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Każdy przypadek występowania zjawiska przemocy w rodzinie rozpatrywany jest indywidualnie, na podstawie informacji zawartych w formularzu Niebieskiej Karty. Zadaniem grup roboczych jest diagnoza problemu występowania przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja planu przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodziny, dokumentowanie podejmowanych działań i ich efektów.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano:

- a) problem zjawiska przemocy w poszczególnych rodzinach z terenu gminy Pionki
- b) przedstawiano aktualizacje danych do diagnozy problemu przemocy domowej na terenie gminy Pionki
- c) przedstawiano uwagi i spostrzeżenia prac grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego, a także usprawnienie ich pracy
- d) pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w poszczególnych kwartałach oraz weryfikacja podjętych działań na rzecz rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty
- e) zakończenie procedury Niebieskiej Karty w przypadku ustania przemocy w rodzinie lub rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie Niebieskiej Karty - formularza A przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych z art. 9 d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec członków rodziny.

Tabela

Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w 2021r.	34
Liczba procedur NK wszczętych w 2020 kontynuowanych w 2021r.	14
Procedury NK wszczęte przez GOPS Pionki w 2021r.	3
Procedury NK wszczęte przez KP Pionki	31

Tabela

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- C”- przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych w 2021.	23
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- D”- przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych w 2021.	12

W 2021. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Utworzonych zostało 19 grup roboczych, w wyniku których odbyło się 149 spotkań.

W związku z wszczęciem procedur Niebieskiej Karty, do pracy w danej rodzinie powoływane są tzw. grupy robocze, w skład których wchodzi specjaliści różnych instytucji pomocowych. Specjaliści zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach, według procedury Niebieskiej Karty. Dokonują diagnozy sytuacji rodzinnej – wypełniając formularz NK- C, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz NK- D, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Tworzą indywidualne plany działania dla poszczególnych rodzin, podejmują działania w ramach swoich kompetencji.

1) Policja

Działania podejmowane przez dzielnicowych Komisariatu Policji w Pionkach polegały na systematycznych wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa osób - domniemyanych ofiar przemocy. Wizyty w środowisku polegają na informowaniu ich o prawach i możliwościach uzyskania pomocy, przeprowadzaniu rozmów prewencyjnych z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, informowaniu o konsekwencjach niewłaściwych zachowań.

2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pozostawali w systematycznym kontakcie z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy. Działanie to miało na celu sprawdzenie stanu bezpieczeństwa. W dobie pandemii SARS-COV-2 pracownicy socjalni pozostawali w kontakcie z osobami doznającymi przemocy, szczególnie w sytuacjach tego wymagających. Osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty mobilizowane były do kontaktu z psychologiem. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej jest możliwość skorzystania z Punktu Konsultacyjnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Problemów Alkoholowych. Z uwagi na pandemię SARS-COV-2 wyżej wymienione konsultacje odbywały się telefonicznie.

Podczas rozmowy pracownicy socjalni przekazywali „**Plan Awaryjny dla osób doświadczających przemocy domowej w epidemii Koronawirusa**” opracowany min. przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Instytut Psychologii Zdrowia- Niebieska Linia. Udzielane jest wsparcie i pomoc zgodnie z oczekiwaniami osób dotkniętych przemocą, a także ukierunkowanie w działaniach. Ponadto

kierowano wnioski o wgląd w sytuacje rodziny, zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 par. 1 kk, w sytuacjach tego wymagających wnoszone są wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie działań w stosunku do osób mających problem z alkoholem

3) Placówki oświatowe

Działania przedstawicieli szkół i przedszkoli koncentrowały się na pomocy dzieciom. Dotyczyły pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formie porad, konsultacji, obserwacji pod kątem niepokojących zachowań ucznia. Prowadzona była również współpraca z rodzicami. W razie konieczności kierowane były wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny czy zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dotyczącego zmacania się nad rodziną. Bardzo istotna jest także współpraca nauczycieli- wychowawców z pracownikiem socjalnym, która dotyczy informowania tut. OPS o obecności, zachowaniu i wyglądzie dziecka w szkole, jak również w obecnej sytuacji pandemii SARS-COV-2 nie logowania się dziecka na lekcje zdalne lub jego nieprzygotowaniu do zajęć, czy nie przysyłaniu prac domowych w szczególności, gdy taka sytuacja ma miejsce w rodzinach dotkniętych przemocą.

4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach procedur Niebieskiej Karty motywuje osoby mające problem z alkoholem do utrzymywania abstynencji, do podjęcia terapii odwykowej. Kieruje również osoby na badania do biegłych lekarzy sądowych celem uzyskania opinii. W momencie braku współpracy osób uzależnionych od alkoholu kierowane są wnioski do sądu o przymusowe leczenie.

5) Zespół Kuratorski Służby Sądowej

Kuratorzy nadzorują zachowania osoby skazanej za znęcaniem, przeprowadzają rozmowy prewencyjne, kontrolują przestrzeganie przez skazanego zaleceń sądu dotyczących np., powstrzymywania się od spożywania alkoholu. Dodatkowo sprawdzany jest stan bezpieczeństwa domowników. W przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej nadzór dotyczy kontroli nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej.

12. Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu Gminy realizowana jest m. in. poprzez udział w/wym. osób w wykonywaniu prac społecznie użytecznych. Wykonywanie prac społecznie użytecznych jest jedyną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy, łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia, możliwości aktywizacji osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, a korzystających ze środków pomocy społecznej. Świadczenia dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne wypłacane są z budżetu Ośrodka, a następnie refundowane w 60% przez Powiatowy Urząd Pracy.

W 2021 prace społecznie użyteczne w gminie Pionki trwały od 1 kwietnia 2021 r. do 30 listopada 2021 r. Brało w nich udział 15 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Z tego tytułu otrzymały świadczenia w łącznej kwocie **39 942,00 zł** (15 976,80 zł ze środków Gminy, 23 965,20 zł ze środków PUP). Klienci Ośrodka dzięki w/wym formie aktywności nie muszą biernie korzystać ze świadczeń pomocy społecznej, poprawiają w ten sposób swoje kwalifikacje jak i swój budżet. Osoby wykonujące prace społecznie użyteczne na rzecz swojego środowiska lokalnego, mają ponadto poczucie własnej wartości wiedząc, że nie pobierają świadczeń z pomocy społecznej, nie dając nic w zamian.

13. Informacja finansowa z wykorzystania budżetu Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w 2021 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **16 900 674,40 zł.**, z czego: - ze środków budżetu gminy: **2 567 150,55zł.** - ze środków budżetu państwa: **14 333 523,85 zł.** Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Wykonanie
852	85202		Domy Pomocy Społecznej	298 775,80
	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	30 749,14

	85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne, oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	28 534,62
	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	79 640,67
	85216	Zasiłki stałe	323 519,99
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	877 811,07
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	720 571,82
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	102 739,00
	85295	Pozostała działalność	21 650,91
	85322	Fundusz Pracy	2 000,00 zł
	85415	pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	98 336,00
855		Rodzina	14 316 345,38
	85501	Świadczenie wychowawcze	10 412 401,27
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 729 232,00
	85503	Karta Dużej Rodziny	515,28
	85504	Wspieranie rodziny	50 468,53
	85508	Rodziny zastępcze	39 253,00
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne, oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	84 475,30

	RAZEM			16 900 674,40
--	--------------	--	--	----------------------

W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach odprowadził do budżetu gminy dochody w wysokości **80 473,82** zł. Strukturę zrealizowanych dochodów w podziale klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Wykonanie
852	85202		Domy pomocy społecznej	9 640,00
	85219		Ośrodki Pomocy Społecznej	794,34
	85228		Usługi Opiekuńcze i Usługi Opiekuńcze Specjalistyczne	70039,48
	RAZEM			80 473,82

14. Inwestycje zrealizowane przez Ośrodek

W 2021 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pionkach dokonano remontu uszkodzonej struktury ściany sali konferencyjnej wraz z wymianą instalacji elektrycznej w celu poprawienia bezpieczeństwa przebywających w niej osób. Wydatkowano środki finansowe w kwocie 23 560 złotych (w kwocie remontu zawarto kwotę szczegółowej specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót).

15. Wykaz Uchwał

W 2021 roku zostały przedstawione Radzie Gminy Pionki następujące uchwały:

1. Uchwała nr XXIX/168/2021 Rady Gminy Pionki z dnia 30 marca 2021r. w sprawie powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Uchwała nr XXIX/169/2021 Rady Gminy Pionki z dnia 30 marca 2021r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022.
3. Uchwała nr XXX/175/2021 Rady Gminy Pionki z dnia 26 kwietnia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pionki na lata 2021-2025.

4. Uchwała nr XXX/174/2021 Rady Gminy Pionki z dnia 26 kwietnia 2021r. w sprawie przyjęcia zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej w Gminie Pionki.

5. Uchwała nr XXXIX/209/2021 Rady Gminy Pionki z dnia 23 listopada 2021r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu.

16. Potrzeby w zakresie Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach w oparciu o rozeznanie środowiskowe oraz na podstawie danych uzyskanych w wyniku sporządzanych sprawozdań za 2021 r. prowadzi diagnozę występujących zjawisk społecznych. Analiza i ocena tych zjawisk pozwala na określenie zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej. W celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb niezbędny jest rozwój istniejących i tworzenie nowych form pomocy społecznej i samopomocy. W związku z powyższym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej, które zostały przyjęte do realizacji:

- wykonywanie projektów ukierunkowanych na niwelowanie zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego określonych grup społecznych. Rozległość i różnorodność problemów rodzin korzystających ze wsparcia GOPS wymaga od pracowników socjalnych szczególnej troski i uwagi. Dlatego w ramach swoich obowiązków zawodowych tworzą i realizują projekty socjalne nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych, których celem jest przerwanie procesu wykluczenia społecznego określonej grupy mieszkańców gminy;

- zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzin uwięzionym w przemoc rodzinną. Wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym są także rodziny z występującym problemem przemocy w rodzinie. Osoby doznające przemocy czują się uzależnione od osób stosujących przemoc, odizolowane i zdeorientowane. W obliczu doznawanej przemocy najczęściej są bierne, z upływem czasu zmniejsza się ich zdolność do korzystania z pozytywnych mechanizmów radzenia sobie z trudnościami. Często rozwija się u nich mechanizm wyuczonej bezradności, spostrzegają siebie jako osoby nie posiadające żadnej kontroli nad własnym życiem i otoczeniem, często uwięzione są w pułapkę małżeństwa z powodu braku zasobów i trudności ekonomicznych. Wyróżniającą cechą osób doznających przemocy jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty przemocy. Powtarzająca się przemoc burzy utrwalaony obraz świata i własnej osoby, traci poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, zaufanie do

siebie, zaczyna źle myśleć o sobie, pragnie wycofać się z normalnego życia i odizolować się od innych. Osoba, która poddana jest utrwalonej przemocy w rodzinie nie ma szans na samodzielne wyrwanie się z pułapki. Dlatego sprawą szczególnej wagi jest działanie różnych instytucji i organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy. Zapewnienie środków finansowych na zatrudnienie psychologa, który pracuje z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz z rodzinami w których występuje przemoc.

- zabezpieczenie środków finansowych na udzielanie pomocy i wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na poziomie rzeczywistych i uzasadnionych potrzeb mieszkańców gminy. Analizując dane dotyczące osób korzystających z pomocy i wsparcia należy zauważyć spadek liczby osób korzystających przy wzroście osób długotrwale korzystających z pomocy. Choć problemy ubóstwa i bezrobocia nadal pozostają jako główne powody przyznania pomocy i wsparcia, to coraz częściej problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawność oraz problemy opiekuńczo – wychowawcze są powodami przyznawania pomocy,
- opieka i pielęgnacja nad osobami starszymi i wymagającymi tego wsparcia ze względu na stan zdrowia w miejscu zamieszkania. Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić uwagę na wzrost kosztów utrzymania osób w Domach Pomocy Społecznej. Problem ten związany jest ze starzeniem się mieszkańców Gminy Pionki. Działający w strukturach Dział Usług Opiekuńczych w ramach organizacji pracy jest wstanie zapewnić właściwą opiekę w środowisku lokalnym,
- kontynuacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa;
- kontynuacja Programu rządowego Posiłek w szkole i domu na lata 2019-2023;
- podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

